

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ -1

ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β')

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2016

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΘΕΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ & ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω f μια συνεχής συνάρτηση σε ένα διάστημα $[a, \beta]$. Αν G είναι μια παράγουσα της f στο $[a, \beta]$, τότε να αποδείξετε ότι:

$$\int_a^\beta f(t)dt = G(\beta) - G(a) \quad \text{Μονάδες 7}$$

A2. Να δώσετε τον ορισμό της συνέχειας μιας συνάρτησης f στο κλειστό διάστημα $[a, \beta]$ **Μονάδες 4**

A3. Πότε μία συνάρτηση f λέγεται παραγωγίσιμη σε ένα σημείο x_0 του πεδίου ορισμού της; **Μονάδες 4**

A4. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

i) Μία συνάρτηση f με πεδίο ορισμού A λέμε ότι παρουσιάζει (ολικό) ελάχιστο στο $x_0 \in A$, όταν $f(x) \geq f(x_0)$ για κάθε $x \in A$

ii) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{1 - \sin x}{x} = 0$

iii) Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) > 0$, τότε και $f(x) > 0$ για τα x κοντά στο x_0 .

iv) Μια συνεχής συνάρτηση f διατηρεί πρόσημο σε καθένα από τα διαστήματα στα οποία οι διαδοχικές ρίζες της f χωρίζουν το πεδίο ορισμού της.

v) $\int_a^\beta f(x)g'(x)dx = [f(x)g(x)]_a^\beta + \int_a^\beta f'(x)g(x)dx$, όπου f', g' είναι συνεχείς συναρτήσεις στο $[a, \beta]$

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνεχής συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f(0) = 0$ και

$$e^{2f(x)} + 2xe^{f(x)} = 1, \quad x \in \mathbb{R}.$$

A. Να δείξετε ότι $f(x) = \ln(\sqrt{x^2 + 1} - x)$ **Μονάδες 6**

B. Να βρείτε τα όρια $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ και $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$ **Μονάδες 6**

Γ. Να δείξετε ότι η εξίσωση $e^{f(x)} - 2016 = 0$ έχει μια τουλάχιστον πραγματική λύση. **Μονάδες 8**

Δ. Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^{f(x)} - 1) \sin\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}{x^4 + x^2}$ **Μονάδες 5**

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται η συνεχής συνάρτηση $f : (0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}$ με $f(1) = 2 \ln 2$ και

$$(x+1)f'(x) = f(x) + x + 1 - \frac{x^2 + 2x + 1}{x} \quad x \in \mathbb{R}_+^*.$$

A. Να δείξετε ότι $f(x) = (x+1) \ln \frac{x+1}{x}$ **Μονάδες 5**

B. Να μελετήσετε την συνάρτηση f ως προς την μονοτονία και να βρείτε τις ασύμπτωτες και το σύνολο τιμών της. **Μονάδες 6**

Γ. Να δείξετε ότι η εξίσωση

$$x + 1 = xe^{\frac{2016}{x+1}} \quad \text{έχει μια ακριβώς θετική ρίζα.} \quad \text{Μονάδες 5}$$

Δ. Να δείξετε ότι $\frac{f(x) + \ln 4}{2} \geq f\left(\frac{x+1}{2}\right)$ **Μονάδες 5**

E. Να δείξετε ότι $\int_1^{2016} xf(x) dx > \int_1^{2016} f(x) dx$ **Μονάδες 4**

ΘΕΜΑ Δ

Δίνονται οι συναρτήσεις $f(x) = 2e^{x-1} - \ln x$ με $x > 0$

$$\text{και } g(x) = 2x + 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}}$$

A. Να τις μελετήσετε ως προς τα κυρτά – κοίλα . **Μονάδες 4**

B. Να δείξετε ότι οι γραφικές παραστάσεις των f, g έχουν κοινή εφαπτόμενη στο $x_0 = 1$,της οποίας να βρείτε την εξίσωση . **Μονάδες 5**

Γ. Για κάθε $x > 0$ να δείξετε ότι $\ln \frac{(e^{x-1} + 1)^2}{4x} \geq 2(x - e^{x-1})$ **Μονάδες 5**

Δ. Να λύσετε στο \mathbb{R}_+^* την εξίσωση $e^{x-1} = x + \ln \frac{2\sqrt{x}}{1+e^{x-1}}$ **Μονάδες 5**

E. Αν E είναι το εμβαδό του χωρίου που περικλείεται από την C_g ,την εφαπτόμενη ευθεία ε του B ερωτήματος και την ευθεία $x = 2$,

να δείξετε ότι $E \geq 4 \ln \frac{1+e}{2} - \frac{5}{2}$ **Μονάδες 6**

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Κάθε λύση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A₁ Θεωρία

A₂ Θεωρία

A₃ Θεωρία

A₃ Σ , Σ , Σ , Σ , Λ

ΘΕΜΑ Β

$$\begin{aligned} \text{A. Έχουμε } e^{2f(x)} + 2xe^{f(x)} = 1 &\Rightarrow e^{2f(x)} + 2xe^{f(x)} + x^2 = 1 + x^2 \Rightarrow (e^{f(x)} + x)^2 = 1 + x^2 \\ &\Rightarrow |e^{f(x)} + x|^2 = 1 + x^2 \Rightarrow |e^{f(x)} + x| = \sqrt{1 + x^2} \quad (1) \end{aligned}$$

Θέτουμε $g(x) = e^{f(x)} + x$, οπότε η (1) γράφεται $|g(x)| = \sqrt{1 + x^2}$ (1')

Από την (1') προκύπτει φανερά ότι $g(x) \neq 0$ και επειδή η g είναι συνεχής στο \mathbb{R} , ως πράξεις συνεχών, θα διατηρεί σταθερό πρόσημο.

Ομως $g(0) = e^{f(0)} + 0 = e^0 = 1 > 0$, οπότε και $g(x) > 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Έτσι από την (1') προκύπτει

$$\begin{aligned} g(x) = \sqrt{1 + x^2} &\Rightarrow e^{f(x)} + x = \sqrt{1 + x^2} \Rightarrow e^{f(x)} = \sqrt{1 + x^2} - x, \text{ οπότε και} \\ e^{f(x)} = \sqrt{1 + x^2} - x &\Rightarrow \ln e^{f(x)} = \ln(\sqrt{1 + x^2} - x) \Rightarrow f(x) = \ln(\sqrt{x^2 + 1} - x) \end{aligned}$$

σχόλιο

Μπορούμε να εργαστούμε και με αντικατάσταση $e^{f(x)} = y$, οπότε με διακρίνουσα στην εξίσωση $y^2 + 2xy - 1 = 0$ καταλήγουμε στο συμπέρασμα.

B. για τα όρια έχουμε :

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \ln(\sqrt{x^2 + 1} - x) \quad (2)$$

$$\text{Ομως } \lim_{x \rightarrow -\infty} (\sqrt{x^2 + 1} - x) = \dots = \lim_{x \rightarrow -\infty} (-x) \left(\sqrt{1 + \frac{1}{x^2}} + 1 \right) = 2(+\infty) = +\infty$$

Έτσι με αντικατάσταση $\sqrt{x^2 + 1} - x = u$, το όριο στην (2) γράφεται

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{u \rightarrow +\infty} (\ln u) = +\infty$$

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \ln(\sqrt{x^2 + 1} - x) \quad (3)$$

$$\begin{aligned} \text{Όμως } \lim_{x \rightarrow +\infty} (\sqrt{x^2 + 1} - x) &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sqrt{x^2 + 1}^2 - x^2}{\sqrt{x^2 + 1} + x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{|x| \sqrt{1 + \frac{1}{x^2}} + x} \stackrel{\substack{(x \rightarrow +\infty) \\ (\Rightarrow x > 0)}}{=} \\ &= \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x \cdot \sqrt{1 + \frac{1}{x^2}} + 1} = 0 \cdot \frac{1}{2} = 0 \end{aligned}$$

Έτσι με αντικατάσταση $\sqrt{x^2 + 1} - x = u > 0$ (θέλει απόδειξη), το όριο στην (3) γράφεται

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{u \rightarrow 0^+} (\ln u) = -\infty$$

Γ. Η εξίσωση γράφεται ισοδύναμα

$$e^{f(x)} - 2016 = 0 \Leftrightarrow e^{f(x)} = 2016 \Leftrightarrow \ln e^{f(x)} = \ln 2016 \Leftrightarrow f(x) = \ln 2016 \Leftrightarrow f(x) - \ln 2016 = 0$$

Έτσι θεωρούμε την συνάρτηση

$$g(x) = f(x) - \ln 2016 \quad \text{, προφανώς συνεχής στο } \mathbb{R} \text{ (πράξεις συνεχών).}$$

Είναι ακόμη :

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow -\infty} g(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (f(x) - \ln 2016) \stackrel{(B)}{=} +\infty - \ln 2016 = +\infty$$

Κατά συνέπεια θα υπάρχει $\alpha < 0$ (κοντά στο $-\infty$) ώστε $g(\alpha) < 0$.

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} g(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (f(x) - \ln 2016) \stackrel{(B)}{=} -\infty - \ln 2016 = -\infty$$

Κατά συνέπεια θα υπάρχει $\beta > 0$ (κοντά στο $+\infty$) ώστε $g(\beta) > 0$

Έτσι έχουμε $g(\alpha) \cdot g(\beta) < 0$, δηλαδή για την g ισχύουν οι προϋποθέσεις του

θεωρήματος Bolzano στο $[\alpha, \beta] \subseteq \mathbb{R}$ και κατά συνέπεια η εξίσωση

$$g(x) = 0 \Leftrightarrow e^{f(x)} - 2016 = 0 \quad \text{έχει μια τουλάχιστον πραγματική λύση .}$$

Δ. για το όριο είναι

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{(e^{f(x)} - 1) \sin\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}{x^4 + x^2} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{f(x)} - 1}{x^3 + x} \cdot \frac{\sin\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}{x} \quad (4) \quad \text{Όμως :}$$

$$\begin{aligned} \hookrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{e^{f(x)} - 1}{x^3 + x} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x^2} - x - 1}{x^3 + x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x^2} - (x+1)}{x^3 + x} \stackrel{\frac{0}{0}}{=} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{1+x^2} - (x+1)^2}{x(x^2+1)(\sqrt{1+x^2} + x+1)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{-2x}{x(x^2+1)(\sqrt{1+x^2} + x+1)} = \end{aligned}$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{-2}{(x^2+1)(\sqrt{1+x^2} + x+1)} = \frac{-2}{2} = -1 \quad \text{και}$$

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sigma\upsilon\nu\left(\frac{\pi}{2} - x\right)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu x}{x} = 1$$

Έτσι από την σχέση (4) το ζητούμενο όριο είναι $(-1) \cdot 1 = -1$

ΘΕΜΑ Γ

A. Είναι $(x+1)f'(x) = f(x) + x + 1 - \frac{x^2 + 2x + 1}{x} \Rightarrow$

$$(x+1)f'(x) - (x+1)'' f(x) = x + 1 - \frac{(x+1)^2}{x} \stackrel{:(x+1)^2 > 0}{\Rightarrow}$$

$$(x+1)f'(x) - (x+1)' f(x) = x + 1 - \frac{(x+1)^2}{x} \stackrel{:(x+1)^2 > 0}{\Rightarrow}$$

$$\frac{(x+1)f'(x) - (x+1)' f(x)}{(x+1)^2} = \frac{1}{x+1} - \frac{1}{x} \Rightarrow$$

$$\left(\frac{f(x)}{x+1}\right)' = (\ln(x+1) - \ln x)', \text{οπότε } \frac{f(x)}{x+1} = \ln(x+1) - \ln x + c \text{ και για } x=1 \text{ παίρνουμε}$$

$$\frac{f(1)}{1+1} = \ln(1+1) - \ln 1 + c \Rightarrow \frac{\ln 4}{2} = \ln 2 + c \Rightarrow \frac{2 \ln 2}{2} = \ln 2 + c \Rightarrow c = 0, \text{άρα}$$

$$\frac{f(x)}{x+1} = \ln(x+1) - \ln x \Rightarrow \frac{f(x)}{x+1} = \ln \frac{x+1}{x} \Rightarrow f(x) = (x+1) \ln \frac{x+1}{x}$$

B. Είναι $f(x) = (x+1) \ln \frac{x+1}{x} \Rightarrow f(x) = (x+1)(\ln(x+1) - \ln x)$, οπότε

$$f'(x) = (x+1)' (\ln(x+1) - \ln x) + (x+1) \left(\frac{1}{x+1} - \frac{1}{x} \right) = \ln \frac{x+1}{x} + 1 - \frac{x+1}{x},$$

$$\text{οπότε } f'(x) = \ln \frac{x+1}{x} - \frac{1}{x} < 0 \quad (1), \quad x > 0 \text{ γιατί :}$$

Α τρόπος

Από την γνωστή ανισότητα $\ln x \leq x - 1$ με το $=$ να ισχύει μόνο για $x=1$, θέτοντας αντί x το $\frac{x+1}{x}$ είναι $0 < \frac{x+1}{x} \neq 1$ και παίρνουμε $\ln \frac{x+1}{x} < \frac{x+1}{x} - 1 \Rightarrow \ln \frac{x+1}{x} < \frac{1}{x} \Rightarrow \ln \frac{x+1}{x} - \frac{1}{x} < 0$

Β τρόπος

Η σχέση (1) γράφεται $f'(x) = \ln \frac{x+1}{x} - \frac{1}{x} = \frac{\ln(x+1) - \ln x}{(x+1) - x} - \frac{1}{x}$ και αυτό βέβαια μας

''παραπέμπει'' σε ΘΜΤ.

Εφαρμόζοντας λοιπόν ΘΜΤ για την συνάρτηση $h(t) = \ln t$ στο $[x, x+1]$ με $x > 0$ προκύπτει

$$\text{ότι υπάρχει } \xi \in (x, x+1) \text{ με } f'(\xi) = \frac{\ln(x+1) - \ln x}{(x+1) - x} \Rightarrow \frac{1}{\xi} = \frac{\ln(x+1) - \ln x}{(x+1) - x} \quad (2)$$

$$\text{Όμως } x < \xi < x+1 \Rightarrow \frac{1}{x} > \frac{1}{\xi} > \frac{1}{x+1} \text{ και λόγω (2) έχουμε}$$

$$\frac{1}{x} > \frac{\ln(x+1) - \ln x}{(x+1) - x} \Rightarrow \ln(x+1) - \ln x < \frac{1}{x} \Rightarrow \ln \frac{x+1}{x} - \frac{1}{x} < 0 \Rightarrow f'(x) < 0$$

Κατά συνέπεια η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0, +\infty)$

Για τις ασύμπτωτες

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} (x+1) \ln \frac{x+1}{x} = +\infty, \text{ αφού } \lim_{x \rightarrow 0^+} (x+1) = 1 \text{ και } \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{x+1}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \left(1 + \frac{1}{x}\right) = +\infty$$

$$\text{,οπότε } \lim_{x \rightarrow 0^+} \ln \frac{x+1}{x} = \lim_{u \rightarrow +\infty} \ln u = +\infty$$

Άρα η ευθεία $x = 0$ (άξονας $y'y$) είναι κατακόρυφη ασύμπτωτος της C_f

$$\hookrightarrow \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (x+1) \ln \frac{x+1}{x} \stackrel{0 \cdot (+\infty)}{=} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\ln \frac{x+1}{x}}{\frac{1}{x+1}} \stackrel{\frac{0}{0}}{\text{DH}} \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\frac{1}{x+1} \left(\frac{x+1}{x}\right)'}{\frac{1}{(x+1)^2}} =$$

$$\dots = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{(x+1)^2}{x(x+1)} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x+1}{x} = 1, \text{ οπότε}$$

η ευθεία $y = 1$ είναι οριζόντια ασύμπτωτος της C_f

Για το σύνολο τιμών

Η f είναι συνεχής και γνησίως φθίνουσα στο $(0, +\infty)$, οπότε έχουμε :

$$f(A) = \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) \right) = (1, +\infty)$$

Γ. για την εξίσωση έχουμε :

$$x+1 = xe^{\frac{2016}{x+1}} \Leftrightarrow \ln(x+1) = \ln x + \ln e^{\frac{2016}{x+1}} \Leftrightarrow \ln(x+1) = \ln x + \frac{2016}{x+1} \Leftrightarrow$$

$$\ln(x+1) - \ln x = \frac{2016}{x+1} \Leftrightarrow (x+1)(\ln(x+1) - \ln x) = 2016 \Leftrightarrow (x+1) \ln \frac{x+1}{x} = 2016$$

$$(x+1) \ln \frac{x+1}{x} = 2016 \Leftrightarrow f(x) = 2016$$

Όμως η f είναι συνεχής στο $(0, +\infty)$ και το $2016 \in f(A) = (1, +\infty)$, οπότε

$$\text{υπάρχει } x_0 \in (0, +\infty) \text{ ώστε } f(x_0) = 2016$$

Δ. Η προς απόδειξη ανισότητα γράφεται

$$\frac{f(x) + \ln 4}{2} \geq f\left(\frac{x+1}{2}\right) \Leftrightarrow f(x) + 2\ln 2 \geq 2f\left(\frac{x+1}{2}\right) \Leftrightarrow$$

$$f(x) - f\left(\frac{x+1}{2}\right) \geq f\left(\frac{x+1}{2}\right) - 2\ln 2 \Leftrightarrow f(x) - f\left(\frac{x+1}{2}\right) \geq f\left(\frac{x+1}{2}\right) - f(1) \quad (1)$$

Το παραπάνω μας οδηγεί σε εφαρμογή του ΘΜΤ.

Έτσι λοιπόν εφαρμόζοντας το γνωστό θεώρημα στα διαστήματα

$$\left[1, \frac{x+1}{2}\right] \text{ και } \left[\frac{x+1}{2}, x\right] \text{ (...) υπάρχουν } \xi_1 \in \left(1, \frac{x+1}{2}\right) \text{ και } \xi_2 \in \left(\frac{x+1}{2}, x\right) \text{ ώστε}$$

$$f'(\xi_1) = \frac{f\left(\frac{x+1}{2}\right) - f(1)}{\frac{x+1}{2} - 1} \text{ και } f'(\xi_2) = \frac{f(x) - f\left(\frac{x+1}{2}\right)}{x - \frac{x+1}{2}}$$

Όμως :

$$\hookrightarrow f''(x) = \frac{1}{\frac{x+1}{x}} \left(\frac{x+1}{x}\right)' + \frac{1}{x^2} = \frac{1}{x^2} - \frac{1}{x(x+1)} = \frac{1}{x^2(x+1)} > 0 \text{ για τα } x \in (0, +\infty).$$

Κατά συνέπεια η f' είναι γν. αύξουσα στο $(0, +\infty)$.

$$\hookrightarrow \frac{x+1}{2} - 1 = x - \frac{x+1}{2} = \frac{d(1, x)}{2}$$

$$\text{Όμως } \xi_2 > \xi_1 \stackrel{f' \uparrow}{\Rightarrow} f'(\xi_2) > f'(\xi_1) \Rightarrow \frac{f(x) - f\left(\frac{x+1}{2}\right)}{x - \frac{x+1}{2}} > \frac{f\left(\frac{x+1}{2}\right) - f(1)}{\frac{x+1}{2} - 1} \Rightarrow$$

$$\frac{f(x) - f\left(\frac{x+1}{2}\right)}{\frac{d}{2}} > \frac{f\left(\frac{x+1}{2}\right) - f(1)}{\frac{d}{2}} \Rightarrow f(x) - f\left(\frac{x+1}{2}\right) > f\left(\frac{x+1}{2}\right) - f(1)$$

$$\text{οπότε και } \frac{f(x) + \ln 4}{2} \geq f\left(\frac{x+1}{2}\right)$$

Ε. Είναι $xf(x) - f(x) = (x-1)f(x)$ και θεωρούμε την διαφορά

$$\Delta(x) = (x-1)f(x) = (x-1)(x+1)\ln \frac{x+1}{x}$$

Όμως $x \in [1, 2016]$ οπότε :

$$\hookrightarrow x \geq 1 \Rightarrow x-1 \geq 0 \text{ και}$$

$$\hookrightarrow (x+1)\ln \frac{x+1}{x} = (x+1)\ln\left(1 + \frac{1}{x}\right) > 0, \text{ οπότε με πολ/σμό προκύπτει ότι}$$

$\Delta(x) \geq 0$ και αφού έχει μια τουλάχιστο μη μηδενιζόμενη τιμή (πχ $\Delta(2) \neq 0$) θα είναι

$$\int_1^{2016} \Delta(x) dx > 0 \Rightarrow \int_1^{2016} (xf(x) - f(x)) dx > 0 \Rightarrow \int_1^{2016} xf(x) dx - \int_1^{2016} f(x) dx > 0$$

$$\text{οπότε και } \int_1^{2016} xf(x) dx > \int_1^{2016} f(x) dx$$

ΘΕΜΑ Δ

A. ■ για την f

Είναι $f(x) = 2e^{x-1} - \ln x$ οπότε

$$f'(x) = 2e^{x-1} - \frac{1}{x} \text{ και } f''(x) = 2e^{x-1} + \frac{1}{x^2} > 0 \text{ για κάθε } x > 0,$$

δηλαδή η f είναι κυρτή στο $(0, +\infty)$.

■ για την g

Είναι $g(x) = 2x + 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \Rightarrow g(x) = 2x + \ln 4 - 2\ln(1+e^{x-1})$ οπότε

$$g'(x) = 2 - 2 \frac{1}{1+e^{x-1}} (1+e^{x-1})' = 2 \left(1 - \frac{e^{x-1}}{1+e^{x-1}} \right) = \frac{2}{1+e^{x-1}} \text{ και}$$

$$g''(x) = \left(\frac{2}{1+e^{x-1}} \right)' = -\frac{2(1+e^{x-1})'}{(1+e^{x-1})^2} = -\frac{2e^{x-1}}{(1+e^{x-1})^2} < 0$$

δηλαδή η g είναι κοίλη στο $(0, +\infty)$.

B. Είναι :

$$\hookrightarrow f(1) = 2e^0 - \ln 1 = 2 \text{ και } g(1) = 2 \cdot 1 + \ln 4 - 2\ln(e^0 + 1) = 2 + \ln 4 - \ln 4 = 2 \text{ και}$$

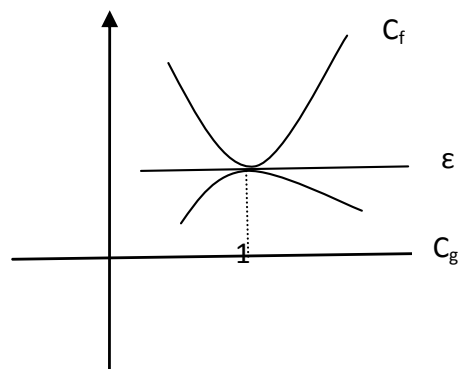
$$\text{έτσι έχουμε } f(1) = g(1) \quad (1)$$

$$\hookrightarrow f'(1) = \frac{2 \cdot 1 \cdot e^0 - 1}{1} = 1 \text{ και } g'(1) = \frac{2}{1+e^0} = 1 \text{ και}$$

$$\text{έτσι έχουμε } f'(1) = g'(1) \quad (2)$$

Από τις σχέσεις (1), (2) συμπεραίνουμε ότι οι γραφικές παραστάσεις των f, g έχουν κοινή εφαπτόμενη στο $x_0 = 1$ για την οποία εύκολα βρίσκουμε ότι έχει εξίσωση $y = x + 1$

Γ.

Από το ερώτημα A και το σχήμα εύκολα προκύπτει ότι

$$f(x) \geq y(x) \geq g(x) \quad (3)$$

άρα και

$$f(x) \geq g(x)$$

οπότε και

$$2e^{x-1} - \ln x \geq 2x + \ln 4 - 2\ln(e^{x-1} + 1) \Rightarrow 2\ln(e^{x-1} + 1) - \ln x \geq \ln 4 + 2x - 2e^{x-1} \Rightarrow$$

$$\ln \frac{(e^{x-1} + 1)^2}{x} - \ln 4 \geq 2(x - e^{x-1}) \Rightarrow \ln \frac{(e^{x-1} + 1)^2}{4x} \geq 2(x - e^{x-1})$$

Δ. Η εξίσωση $e^{x-1} = x + \ln \frac{2\sqrt{x}}{1+e^{x-1}}$ γράφεται ισοδύναμα

$$e^{x-1} = x + \ln \frac{2\sqrt{x}}{1+e^{x-1}} \Leftrightarrow e^{x-1} = x + \ln(2\sqrt{x}) - \ln(1+e^{x-1}) \Leftrightarrow e^{x-1} = x + \ln 2 + \frac{1}{2} \ln x - \ln(1+e^{x-1}) \Leftrightarrow$$

$$2e^{x-1} = 2x + 2\ln 2 - 2\ln(1+e^{x-1}) \Leftrightarrow 2e^{x-1} - \ln x = 2x + 2(\ln 2 - \ln(1+e^{x-1})) \Leftrightarrow 2e^{x-1} - \ln x = 2x + 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}}$$

$\Leftrightarrow f(x) = g(x)$ όπου από το σχήμα εύκολα προκύπτει ότι $x = 1$

Ε. Για το εμβαδό έχουμε ότι $E = \int_1^2 |y(x) - g(x)| dx \stackrel{(3)}{=} \int_1^2 (y(x) - g(x)) dx =$

$$\int_1^2 \left(x + 1 - 2x - 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \right) dx = \int_1^2 \left(x + 1 - 2x - 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \right) dx \quad (4)$$

Όμως από την γνωστή ανισότητα $\ln x \leq x - 1$, θέτοντας αντί x το $\frac{2}{1+e^{x-1}} > 0$ παίρνουμε

$$\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \leq \frac{2}{1+e^{x-1}} - 1 \Rightarrow \ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \leq \frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} \stackrel{(-2)}{\Rightarrow} -2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \geq -2\frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} \Rightarrow$$

$$1 - x - 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \geq 1 - x - 2\frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} \Rightarrow \dots \Rightarrow$$

$$\int_1^2 \left(x + 1 - 2x - 2\ln \frac{2}{1+e^{x-1}} \right) dx \geq \int_1^2 \left(1 - x - 2\frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} \right) dx, \text{ άρα και}$$

$$E \geq \int_1^2 \left(1 - x - 2\frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} \right) dx \quad (4)$$

Αλλά

$$\hookrightarrow \int_1^2 (1-x) dx = \left[x - \frac{x^2}{2} \right]_1^2 = -\frac{1}{2} \text{ και}$$

$$\hookrightarrow \text{για το ολοκλήρωμα } \int_1^2 \frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} dx \text{ έχουμε}$$

▪ Θέτουμε $1 + e^{x-1} = u \Rightarrow e^{x-1} = u - 1$

▪ $d(1 + e^{x-1}) = du \Rightarrow e^{x-1} dx = du \Rightarrow dx = \frac{1}{e^{x-1}} du \Rightarrow dx = \frac{1}{u-1} du$

▪ τα νέα άκρα ολοκλήρωσης είναι

$$u_1 = 1 + e^{x-1} \Big|_{x=1} = 2 \text{ και } u_2 = 1 + e^{x-1} \Big|_{x=2} = 1 + e, \text{ οπότε}$$

$$\int_1^2 \frac{1-e^{x-1}}{1+e^{x-1}} dx = \int_2^{1+e} \frac{1-(u-1)}{u} \cdot \frac{1}{u-1} du = \int_2^{1+e} \frac{2-u}{u(u-1)} du \quad (5)$$

Για το ολοκλήρωμα (5) χρησιμοποιούμε την μέθοδο ολοκλήρωσης ρητής συνάρτησης και έτσι :

$$\frac{2-u}{u(u-1)} = \frac{A}{u} + \frac{B}{u-1} = \frac{A(u-1)+Bu}{u(u-1)}, \text{οπότε και } A(u-1)+Bu = 2-u \text{ και με αντικατάσταση}$$

τιμών παίρνουμε $A = -2$ και $B = 1$

Έτσι το ολοκλήρωμα (5) γράφεται

$$\int_2^{1+e} \left(\frac{-2}{u} + \frac{1}{u-1} \right) du = -2[\ln|u|]_2^{1+e} + [\ln|u-1|]_2^{1+e} = -2(\ln(1+e) - \ln 2) + (\ln e - \ln 1) =$$

$$-2\ln \frac{1+e}{2} + 1 \text{ και έτσι από την (4) παίρνουμε}$$

$$E \geq -\frac{1}{2} - 2 \left(-2\ln \frac{1+e}{2} + 1 \right) \Rightarrow E \geq -\frac{1}{2} + 4\ln \frac{1+e}{2} - 2 \Rightarrow E \geq 4\ln \frac{1+e}{2} - \frac{5}{2}$$

ΣΧΟΛΙΑ

Το "πνεύμα" του ερωτήματος E είναι βέβαια η παραπάνω λύση με χρήση ανισοτήτων ,μεθόδων ολοκλήρωσης κλπ.

Υπήρξε αναφορά από συνάδελφο ότι ο αριθμός $4\ln \frac{1+e}{2} - \frac{5}{2}$ είναι αρνητικός .

Σε αυτή την περίπτωση βέβαια που **υπάρξει αλγεβρική απόδειξη**

$$\text{ότι } 4\ln \frac{1+e}{2} - \frac{5}{2} < 0$$

τότε η ζητούμενη ανισότητα

$$E \geq 4\ln \frac{1+e}{2} - \frac{5}{2} \text{ είναι προφανής !!! , αφού :}$$

$$\hookrightarrow E = \int_1^2 |y(x) - g(x)| dx > 0 \text{ και}$$

$$\hookrightarrow 4\ln \frac{1+e}{2} - \frac{5}{2} < 0$$

και η αλγεβρική απόδειξη αποτελεί 2^η λύση